

B.A. Semester - 1 (CBCS) Examination

Nov/Dec - 2022 (NEW COURSE)

SANSKRIT: P1 BRTUHARI: NITISHATAK (FOUNDATION CLASSICAL LANGUAGE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે શ્લોકનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Q-1 (A) Translate any two of the following verses: (08)
- (૧) લભેત સિકતાસુ તૈલમપિ યત્નતઃ પીડયન્, પિબેચ્ચમૃગતૃષ્ણિકાસુ સલિલં પિપાસાર્દિતઃ।
કદાચિદપિ પર્યટજ્ઞશવિષાણમાસાદયે- ત્રતુ પ્રતિનિવિષ્ટમૂર્ખજનચિત્તમારાધયેત્ ॥
- (૨) કેયૂરાણિ ન ભૂષયન્તિ પુરુષં હારા ન ચન્દ્રોજ્જ્વલા, ન સ્નાનં ન વિલેપનં ન કુસુમં નાલકૃતા મૂર્ધજાઃ।
વાણ્યેકા સમલક્ષ્મીરોતિ પુરુષં યા સંસ્કૃતા ધાર્યતે, ક્ષીયન્તે ખલુ ભૂષણાનિ સતતં વાગ્ભૂષણં ભૂષણમ્ ॥
- (૩) યદ્વાત્રા નિજભાલપટ્ટલિખિતં સ્તોકં મહદ્વા ધનં, તત્પ્રાપ્નોતિ મરુસ્થલેઽપિ નિતરાં મેરૌ તતો નાઽધિકમ્।
તદ્દીરો ભવ વિક્તવત્સુ કૃપણાં વૃત્તિં વૃથા મા કૃથાઃ, કૃપે પશ્ય પયોનિધાવપિ ઘટો ગૃહ્ણાતિ તુલ્યં જલમ્ ॥
- (૪) રે રે ચાતક ! સાવધાનમનસા મિત્ર ! ક્ષણં શ્રૂયતાં, અમ્મોદા બહવો હિ સન્તિ ગગને સર્વે તુ નૈતાદ્રશાઃ।
કેચિદ્વૃષ્ટિભિરાદ્ર્યન્તિ વસુધાં ગર્જન્તિ કેચિદ્વૃથા, યં યં પશ્યસિ તસ્ય તસ્ય પુરતો મા બ્રૂહિ દીનં વચઃ ॥
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પંક્તિ સસંદર્ભ સમજાવો. (૦૬)
- Q-1 (B) Explain with reference any two of the following. (06)
- (૧) મતિમતાજ્ઞવિલોક્ય દરિદ્રતાં વિધિરહો ! બલવાનિતિ મે મતિઃ ॥
- (૨) છાયેવ મૈત્રી ક્ષલસજ્જનાનામ્ ॥
- (૩) સેવાધર્મઃ પરમગહનો યોગિનામપ્યગમ્યઃ ॥
- (૪) ભાગ્યાનિ પૂર્વતપસા ક્ષલુ સજ્જિતાનિ કાલે ફલન્તિ પુરુષસ્ય યથૈવ વૃક્ષાઃ ॥
- પ્રશ્ન-૨ ભર્તૃહરિના જીવન વિશે દંતકથાઓ જણાવી તેમના જીવન વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો. (૧૪)
- Q-2 Write critical note in detail on the life of ભર્તૃહરિઃ giving myths about his life. (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૨ ભર્તૃહરિની કૃતિઓનો વિસ્તૃત પરિચય આપો.
- Q-2 Write detail note on the work of ભર્તૃહરિઃ.
- પ્રશ્ન-૩ મુક્તક કાવ્યના લક્ષણો આપી 'નીતિશતકનું' મુક્તક કાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- Q-3 Evaluate 'નીતિશતક' as a 'મુક્તક કાવ્ય' giving the- characteristics of 'મુક્તક કાવ્ય'. (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ ભર્તૃહરિએ નીતિશતકમાં ઉપદેશોનું વ્યવહારજ્ઞાન વિશે નોંધ લખો.
- Q-3 Write note bhartruhari's thought about practical knowledge.
- પ્રશ્ન-૪ ભર્તૃહરિના પ્રારબ્ધ અને પુરુષાર્થ પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. (૧૪)
- Q-4 Write note on fate and hard work of bhartruhari's (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ ભર્તૃહરિની કાવ્યશૈલી વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો.
- Q-4 Write note on poetic style of the ભર્તૃહરિઃ
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Q-5 Write short notes on any two of the following. (14)
- (૧) સજ્જન પ્રશંસા
- (૨) મૈત્રીમહિમા
- (૩) ધનસ્ય મહત્વમ્।
- (૪) નીતિશતકસ્ય અન્યોક્તયઃ